Kadernotitie

"De weg naar een integrale taalaanpak"

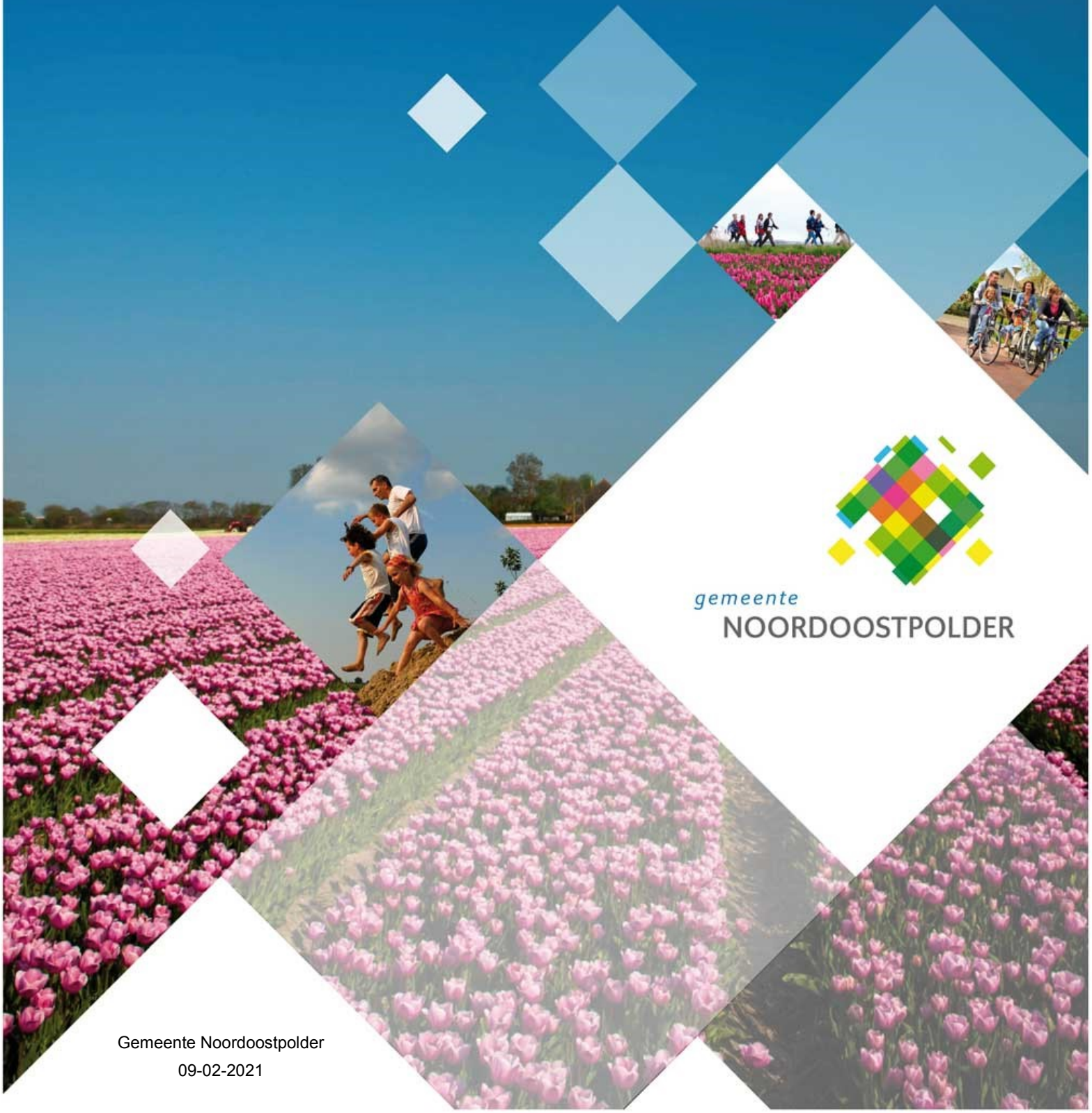

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Gemeente Noordoostpolder
09-02-2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Inleiding 2
Onze missie 2
Doelstellingen 3
Financieel kader 4

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

1. Inleiding

Op 29 september 2020 heeft u het onderzoeksrapport van de taalmakelaar 'Bouwstenen Taalbeleid gemeente Noordoostpolder' ontvangen. De taalmakelaar heeft dit in november 2020 aan u gepresenteerd.

Op 7 december 2020 hebben we in de raadscommissie Samenlevingszaken de startnotitie besproken. Hierbij gaven we in begeleidend raadsmemo aan hoe we tot die startnotitie zijn gekomen. De startnotitie gaf weer welke knelpunten we uit het rapport van de taalmakelaar naar voren halen en voorstelden om op te pakken. De startnotitie was een gespreksnotitie, waarbij u heeft gereageerd op voorgenomen richtingen en het financieel kader.

Op basis van dat gesprek leggen we u nu deze kadernotitie voor. We hebben de doelstellingen en kaders daarbij zoveel mogelijk aangescherpt.

We organiseerden ondertussen ook werksessies met onze taalaanbieders, met werkgevers en zorgpartijen (als signaleerders). De opgehaalde informatie van deze werksessies gebruiken we bij de uitwerking van het Taalbeleid.

Met deze notitie stelt de raad de kaders vast
De richtinggevende missie en de hieruit volgende doelstellingen plus de financiële uitgangspunten zijn de kaders. Nadat de raad de kaders heeft vastgesteld, kan het college deze uitwerken in een uiteindelijk Integraal Taalbeleid, waarin zal staan hoe we de doelstellingen willen gaan bereiken.
Het uiteindelijke taalbeleid zal als addendum worden toegevoegd aan het Deelplan Participatie.

In de bijlage bij deze kaderstellende notitie leest u de achtergronden op basis waarvan we tot onze missie en doelen komen.

2. Onze missie

Onze taalaanpak sluit aan bij het beleidsplan Sociaal Domein. Het leidende principe hierbij is ‘iedereen doet mee’.
Een goede taalbeheersing en het beschikken over goede digitale vaardigheden zijn voorwaardelijk voor het volledig kunnen meedoen in de samenleving.

MISSIE
We willen dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving. Als problemen als gevolg van een vorm van laaggeletterdheid dat meedoen in de weg staat, willen we deze samen met alle betrokkenen zoveel mogelijk wegnemen.

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

3. Doelstellingen

Als reactie op de knelpunten die door de taalmakelaar Esther Schurink in haar rapport zijn omschreven hebben we de volgende doelstellingen geformuleerd. Deze knelpunten staan in bijlage 2 beschreven.

Doel 1 We richten één taalpunt -fysiek en virtueel- in om het aanbod vindbaar te maken. Dit doen we samen, want deze verantwoordelijkheid stopt niet bij de gemeente

Iedereen met een taalvraag kan er terecht. Het Taalpunt is onafhankelijk en is er namens alle aanbieders. Ook alle signaleerders en doorverwijzers kunnen er terecht met hun vraag.
Voorop staat de vraag van de inwoner. Daarbij zoeken we het meest geschikte aanbod om naar door te verwijzen, die het meest aansluit bij de behoefte van de taalvrager. Binnen het gezamenlijke taalpunt moet gewerkt worden aan het (campagnematig) bereiken van doelgroepen die in aanraking komen met taal- en digitaliseringsproblemen en het bieden van concreet perspectief om deze tegen te gaan.
De medewerkers van het Sociaal Loket verwijzen actief door naar het Taalpunt als het vragen betreft die daar thuis horen. En andersom kan het Taalpunt doorverwijzen naar het Sociaal loket.

Doel 2 Wij gaan laaggeletterdheid tegen op alle vlakken en voor alle doelgroepen in onze gemeente

In de bijlage 3 zijn de verschillende doelgroepen nader beschrevenen.

Doel 3 We sluiten aan bij de wens van partijen om tot een Taalakkoord Noordoostpolder te komen

Het Taalakkoord is een groeidocument met als doel dat steeds meer organisaties zich hierbij aansluiten. Hiermee sturen we als gemeente ook op een samenwerking tussen de organisaties in Noordoostpolder. In bijlage 4 leest u over de ontwikkelingen op dit vlak.

Doel 4 We zetten in op het steeds beter (kunnen) signaleren van taalproblemen en stimuleren aanbieders om deze aan te pakken

Wij streven ernaar om cursussen aan te bieden aan zorgprofessionals ter herkenning van laaggeletterdheid in Noordoostpolder breed in te zetten. Daarnaast bieden we deze cursussen aan aan gemeentelijke medewerkers op sleutelposities, zoals de medewerkers van het Sociaal Loket, de klantmanagers participatie en het KCC. Dit doen we samen met de hele arbeidsregio. Over taalproblemen binnen zorg en welzijn staat meer beschreven in bijlage 5.

Doel 5 We passen de verdeling van de WEB-middelen om wachtlijsten tegen te gaan. De WEB-middelen zetten we echter vooral in voor non formeel aanbod

We wijzigen de verdeling 25% formeel-75% non-formeel naar 30%-70%, om te voorkomen dat er bij onze formele aanbieders (nu: ROC Friese Poort) onnodige wachtlijsten ontstaan door geldgebrek. We blijven veel middelen in zetten voor het non-formele deel (zoals Huis voor Taal), omdat we op deze wijze meer mensen bereiken die niet per se baat hebben bij formeel taalniveau-verhoging, maar zoveel mogelijk spreken en luisteren oefenen zodat zij beter mee kunnen doen aan de samenleving en dus beter integreren.

Doel 6 We gaan de effectiviteit van het taalaanbod monitoren

Dit doen we door binnen de arbeidsmarktregio Flevoland één transparant monitoringssysteem in te voeren. We stellen onze non-formele en formele aanbieders verplicht hiermee te gaan werken. De invoering van monitoring zal regionaal stapsgewijs worden geïmplementeerd. Dit is beschreven in bijlage 6.

Doel 7 We starten een taalcampagne voor arbeidsmigranten

Met de (regionale) campagne zetten we in op werkgevers en uitzendbureaus van arbeidsmigranten om hen te stimuleren hun werknemers naar Nederlandse les te sturen en daarvoor gebruik te maken van landelijke subsidieregelingen. De achtergrond van taal de werkvloer staat beschreven in bijlage 7.

Doel 8 We streven ernaar dat arbeidsmigranten met werk, samen met hun werkgever, de taallessen zelf betalen
Een deel van de werknemers in Noordoostpolder heeft aangegeven bij te willen dragen, of dragen nu al bij, aan taallessen voor hun medewerkers. Op deze wijze komt er budget vrij voor andere doelstellingen uit dit Taalbeleid.

Doel 9 We gaan taalambassadeurs inzetten
Dit zijn mensen uit een bepaald land van herkomst die hun (oud-)landgenoten motiveren en stimuleren om mee te doen en taallessen te volgen. De kans op succes is vele malen groter als iemand die van eenzelfde cultuur is hiervoor wordt ingezet.
Ook maken we zoveel mogelijk gebruik van (oud)cursisten en taalambassadeurs om als informele tolk te fungeren voor de gemeente en onze partners. Daarbij vragen we deze 'tolken' zoveel mogelijk hun rol als taalambassadeur op te pakken.

Doel 10 We proberen in de communicatie met onze inwoners zoveel mogelijk begrijpelijke taal te gebruiken
We formeren een werkgroep, die ook bestaat uit laaggeletterden, die advies hierover uitbrengt en steekproefsgewijs documenten en overige communicatie van de gemeente controleert. Toelichting over de communicatie wordt gegeven in bijlage 8.

Doel 11 Als een statushouder klaar is met het inburgeringstraject vindt warme overdracht plaats naar het Taalpunt
Op die manier kunnen we voorkomen dat iemand na inburgering in een vacuüm terecht komt en daardoor opgedane kennis teloor gaat.

Doel 12 We evalueren tweejaarlijks het integraal taalbeleid met onze partners en met de raad

4. Financieel kader

Het financieel kader is: de verwachte Rijksmiddelen via centrumgemeente Almere plus de huidige begrotingsuitgangspunten van de gemeente Noordoostpolder.

Het financieel kader is dus afhankelijk van de rijksmiddelen WEB en de duur waarop deze beschikbaar worden gesteld. Een ophoging van het budget aan rijksmiddelen WEB kan leiden tot intensivering van het Taalbeleid. Een lager budget aan rijksmiddelen leidt automatisch tot een lager budget dat beschikbaar is voor het Taalplan. In beide gevallen heeft het consequenties voor de wijze waarop het Taalbeleid kan worden uitgevoerd.

Indien het Rijk onverhoopt de middelen voor WEB verlaagt of in het uiterste geval niet meer beschikbaar stelt, moet het Taalplan als onderdeel van het deelplan Participatie, worden heroverwogen.

Onderdeel van het huidige financiële kader ten behoeve van het Taalplan is de subsidie aan het Vrouwencentrum. Deze subsidie wordt vanuit het taakveld Samenkracht en (burger)participatie gedekt.

Daarnaast ligt er een taakstelling binnen het Sociaal Domein om te komen tot bepaalde optimalisaties en het meer effectief inzetten van de schaarse middelen.
Indien er aanvullende taakstellingen vanuit het Rijk of anders worden vastgesteld, kunnen deze ook effect hebben op de intensiviteit waarop we het Taalplan kunnen uitvoeren.

We willen voor de inrichting van het Taalpunt een eenmalig, incidentele, bijdrage overwegen die kan worden gedekt uit niet-bestede WEB-middelen 2020. Dit gaat om incidenteel € 16.940 in 2021.

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de beschikbare budgetten. Vervolgens beschrijven we in de tweede tabel per doelstelling hoe deze worden gefinancierd.

Overzicht beschikbare budgetten

Raming Taalbeleid vanaf 2022	Inkomsten	Wijze van uitgeven	Uitgaven
Rijksmiddelen WEB 2021[1]	€ 140.892		
WEB-middelen Noordoostpolder non-formele deel WEB-middelen (70%)		Subsidie Huis voor Taal, 't Prak en incidentele uitgaven om wachtlijsten op te vangen: • Subsidie Huis voor Taal: € 84.000 • Subsidie t' Prak € 6.545 • Incidenteel per jaar: € 8.079[2]	€ 98.624
Formele deel WEB-middelen (via Almere aanbesteed) (30 % WEB-budget)		Aanbesteding formeel aanbod (Nt1 en NT2-lessen) ROC Friese Poort. Wordt bekostigd door contactgemeente Almere	€ 42.268
Subsidie Vrouwencentrum		Subsidieplafond	€ 32.527
Subsidie Mannencentrum		Bezuiniging grip op Sociaal Domein	€ 0
Overheveling niet-bestede middelen Taalplan 2020	**Incidenteel € 16.940**	Opdracht opstartkosten inrichten Taalpunt (Huis voor Taal)	**Incidenteel** € 16.940
Totaal Structureel	€ 140.892	**Structureel WEB**	**€ 140.892**
		Structureel gemeentelijke subsidie	**€ 32.527**

Overzicht financiering per doelstelling

Hieronder staat per doelstelling omschreven welk effect deze hebben op de kosten.

Doelstelling	Hoe financieren we het	Budget
1. Taalpunt	Uit te voeren binnen de reguliere WEB-subsidie en inzet van bibliotheekedewerkers binnen de reguliere subsidie aan de FlevoMeer bibliotheek	Specifieke taakafspraken. Geen extra budget.
2. Bestrijden laaggeletterdheid	Is een totaalpakket aan maatregelen	Reguliere gelstromen, ook van VVE, Onderwijsachterstanden en WEB.
3. Taalakkoord Noordoostpolder	Gezamenlijk overleg	Tijdinvestering. Geen kosten.
4. Signaleren laaggeletterdheid	Cursussen betaald door Stichting Lezen en Schijven	Regionaal budget. Geen gemeentelijke kosten.
5. Wijzigen verdeling WEB-budget	Totaalbudget blijft hetzelfde. Budget voor formeel aanbod stijgt 5% (is nu € 35.000) en budget non formeel daalt met 5% (is nu € 106.000)	Budgetneutraal. Inkomsten uit WEB
6. Monitor systeem	De arbeidsmarktregio Flevoland krijgt hiervoor regionale middelen waaruit dit betaald kan worden (Regioplan Flevoland)	Geen gemeentelijk budget.
7. Taalcampagne arbeidsmigranten	Gezamenlijk met arbeidsmarktregio Flevoland (Regioplan Flevoland)	Binnen reguliere taken partners en gemeente. Mogelijk eenmalige bijdrage incidenteel budget vanuit de WEB. Geen structurele kosten.
8. Arbeidsmigranten en werkgevers betalen zelf taalcursussen	Andere afspraken met formele aanbieder: groepslessen arbeidsmigranten op basis van kostendekkend tarief, zonder bijdrage vanuit WEB-middelen	Levert een besparing op die ten goede kan komen aan meer lessen voor andere doelgroepen
9. Inzetten taalambassadeurs	Binnen huidige budgetten taalpartners. Specifieke afspraken.	Geen extra budget nodig
10. Communicatie verbeteren	Werkgroep wordt ambtelijk ondersteund Eventuele materialen bekostigd vanuit Regioplan	Tijdsinvestering Plus budget Regioplan.
11. Aansluiting inburgeraars	Inzet taalpunt uit al beschikbare middelen	Budgetneutraal

N.B.

[1] Dit budget kan jaarlijks fluctueren
[2] Dit budget is afhankelijk van het bedrag per jaar dat we aan rijksmiddelen binnen krijgen. Dit is op basis van 2022

1. Met het Mannencentrum zijn we in gesprek om de functie (taal- en conversatielessen en ontmoeting/integratie) in stand te houden met vrijwillige lesgevers, door bijvoorbeeld lessen te gaan aanbieden in de buurthuizen. De coördinatie ervan willen we opvangen in de samenhang van het taalaanbod en alle partners die hierin actief zijn.

2. Stichting Chr. Speciaal Onderwijs en Speciaal VO NOP vraagt jaarlijks subsidie aan voor hun Project “Praktische Avondschool voor volwassenen met een verstandelijke beperking” (’t Prak).
   Doel van deze cursus is om oud-leerlingen van (Z)MLK-onderwijs te helpen hun op school opgedane kennis en vaardigheden vast te houden en zo mogelijk uit te breiden. Gebleken is dat deze kennis in de naschoolse periode vrij snel terug loopt omdat er soms te weinig een beroep op wordt gedaan. Dat past in ons kader ‘Iedereen doet mee’.
   In een ver verleden is besloten dit onder de WEB-middelen te scharen. Het rijk accepteert dat ook: de verantwoording ervan wordt altijd goedgekeurd.
   Omdat dit project niet alleen gaat over het bestrijden van laaggeletterdheid, maar ook om verdere achterstanden te voorkomen, is het een beetje ‘een vreemde eend in de bijt’ in het kader van het Taalbeleid. Omdat er echter geen andere dekkingsmogelijkheden zijn om dit project te blijven ondersteunen, handhaven we deze werkwijze.